

**Козубенко
Ірина Володимирівна,**
старший викладач кафедри
мовної підготовки
Національної академії
внутрішніх справ

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ В ПРОЦЕСІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Реформування Національної поліції України зумовлює необхідність запровадження нових стандартів підготовки поліцейських, у тому числі в сфері іноземних мов. Іншомовний компонент програми підготовки майбутніх поліцейських відіграє важливу роль у процесі сучасної вищої професійної підготовки.

Професійна діяльність поліцейського має комунікативний характер, тому особливо важливими є: соціально-психологічна готовність до взаємодії й взаєморозуміння, певний рівень вивчення мови і конструктивна поведінка у конфліктних ситуаціях [3].

Серед сучасних ефективних підходів до навчання іноземних мов науковці акцентують увагу на комунікативному, професійно орієнтованому та інтегративному підходах, які пропонують досить широке впровадження у процес іншомовної підготовки нестандартних активних методів та форм роботи для кращого засвоєння усвідомленого матеріалу та його подальше використання у практичній діяльності [2].

Володіння комунікативними вміннями й навичками з іноземної мови передбачає наявність «комунікативної компетентності» як фундаментального поняття методики викладання мов у ЗВО, що розуміють як здатність встановлювати й ефективно підтримувати необхідні контакти

із людьми. Комунікативна компетентність є певною системою внутрішніх ресурсів ефективної взаємодії: позиції спілкування, стереотипів, ролей, установок, знань, умінь і навичок та включає здатність розуміти співрозмовника, прогнозувати наслідки різних комунікативних ситуацій [4].

Професійно орієнтований підхід у вивченні іноземної мови передбачає взаємопов'язане формування у курсантів міжкультурної й професійної компетентностей та конкретизується у таких різновидах як: інтегроване навчання предметного змісту та мови (Content Language Integrative Learning – CLIL); комбіноване/змішане навчання (blended learning); конструктивістський підхід; навчання через зміст (content-based instruction); загально-педагогічний підхід «навчання шляхом виконання» (learning by doing) [2].

Розвиток іншомовної та міжкультурної комунікативної компетенції передбачає формування навичок використання іноземної мови із метою самоосвіти та є невід'ємною частиною фахової підготовки майбутніх працівників системи МВС. Відтак іншомовна та міжкультурна комунікативна компетенції є одними із важливих складових професійної підготовки майбутніх поліцейських. Метою такої підготовки є розвиток комунікативних і соціокультурних компетентностей для ефективного виконання професійних завдань в іншомовному середовищі, особливо за участю іноземців. Одним із найважливіших завдань іншомовної підготовки майбутніх поліцейських є подолання мовного бар'єра, а процес іншомовної підготовки має бути спрямований на оволодіння, насамперед, навичками усного іноземного мовлення, які застосовуються в більшості випадків типових ситуацій професійного спілкування [4].

Досить ефективним у процесі навчання майбутніх поліцейських є професійно-орієнтований підхід до вивчення іноземної мови, реалізація якого передбачає практику інтегрованого навчання предметного змісту та мови – Content Language Integrative Learning (CLIL) [2].

Процес формування комунікативної компетенції іноземною мовою має базуватися на принципах: 1) відповідності, адекватності організаційних форм та засобів навчання змісту професійної діяльності; 2) організації активної і самостійної діяльності майбутніх поліцейських у процесі опанування ними професійними компетентностями; 3) формування прийомів розумової діяльності та опанування курсантами новими й ефективнішими способами діяльності на основі професійного матеріалу; 4) організація процесу навчання із урахуванням власного та пізнавального майбутніх поліцейських; 5) підвищення професійної мотивації та ефективного розвитку професійної спрямованості особистості майбутніх поліцейських [3].

Серед них найбільшою популярністю користуються комунікативна, проектна, інтенсивна і діяльна методики. Комунікативний, конструктивістський та когнітивно-комунікативний методи навчання іноземних широко застосовуються викладачами під час занять з іноземної мови професійного спрямування.

Комунікативний метод викладання іноземних мов спрямований на оволодіння відповідною комунікативною компетенцією майбутніх поліцейських. Тексти та вправи, що пропонуються курсантам на заняттях іноземної мови, мають дискусивний характер та спонукають їх до дискусії та висловлення думок.

Конструктивістський метод базується на орієнтації навчального процесу на дії, наближені до реалій життя. Позитивною рисою використання конструктивістського методу є можливість для майбутніх поліцейських підійти до реальних життєвих ситуацій, «пережити» їх іноземною мовою та бути готовим до спілкування іноземною мовою у подібних життєвих реаліях у майбутньому.

Використання когнітивно-комунікативної методики іншомовної підготовки майбутніх поліцейських передбачає реалізацію принципу усвідомлення під час навчання, вивчення будь-якого мовного явища має ґрунтуватися на розумінні його

наявності та вживання в мові. Використання когнітивно-комунікативних вправ дозволяє стимулювати інтерес майбутніх поліцейських до навчання, захоплювати їх увагу, розвивати їх мисленнєву активність (порівнювати, аналізувати, узагальнювати та встановлювати взаємозв'язки), що є особливо необхідним для майбутньої професійної діяльності [4].

Також активно застосовується у процесі іншомовної підготовки майбутніх поліцейських метод рольової гри, який є ефективним засобом розвитку комунікативних здатностей. Цікава сюжетно-рольова гра мотивує до навчальної діяльності курсантів та слугує дієвим засобом засвоєння практичних навичок іноземної мови. Цей інтерактивний метод допомагає подолати мовний бар'єр та дозволяє значно збільшити обсяг комунікативної практики майбутніх поліцейських.

Серед технологій, що сприяють розвитку комунікативної компетентності, слід виділити ед'ютейнмент, що сприяє формуванню культури пізнавального інтересу до іноземної мови. Застосування технології ед'ютейнмент передбачає здійснення іншомовної підготовки у ненав'язливій та цікавій формі. Серед видів технології ед'ютейнмент виокремлюють спітінг (speak + eat) та інфотейнмент (information + entertainment) [1].

Особливістю технології ед'ютейнмент є активне залучення сучасних форм розваг в систему традиційних організаційних форм навчання, позаяк в її основі лежить концепція навчання через розвагу. Але попри всі свої переваги та перспективи технологія ед'ютейнмент не може бути альтернативою академічній освіті, оскільки не забезпечує набуття фундаментальних знань або оволодіння новим фахом. Це може бути лише допоміжним варіантом і цікавим способом отримання нових знань з використанням сучасних технічних та дидактичних засобів навчання.

Розвитку комунікативної компетентності майбутніх поліцейських під час іншомовної підготовки сприяє широке використання інноваційних технологій, таких як: створення

проектів, робота із навчальними комп'ютерними програмами іноземними мовами, розробка презентацій PowerPoint, використання Інтернет-ресурсів, навчання іноземних мов у віртуальному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта, використання вебсайтів, онлайн спілкування, соціальних мереж, потокового відео, подкастів, блогів, налагодження зв'язку із носіями мови через листування, участь у текстових та голосових чатах, читання гіпертекстової фахової інформації, використання он-лайн словників).

Таким чином, подолання мовного бар'єру є важливим завданням розвитку комунікативної компетентності майбутніх поліцейських у процесі іншомовної підготовки. Процес вивчення іноземної мови має бути спрямований на оволодіння насамперед навичками усного мовлення іноземною мовою, які можна застосовувати в найбільш типових ситуаціях професійного спілкування.

Список використаних джерел:

1. Бігич О.Б. Ед'ютейнмент як технологія формування методичної компетентності викладача іноземної мови. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія «Педагогіка». 2017. № 4. С. 119–126.

2. Гайдай І.О., Ковальчук І.С., Суховецька С.В., Хорош О.В. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності студентів спеціальності «Правоохоронна діяльність» у закладах вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. № 74, Т. 2, 2021. С. 124–127.

3. Козубенко І.В. Комунікативна складова професійної діяльності поліцейського. *Юридична психологія*. 2022. № 2 (31). С. 122–129. DOI <http://doi.org/10.33270/03223102.122>.

4. Козубенко І.В. Особливості удосконалення комунікативних навичок майбутніх поліцейських у процесі вивчення іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. 2024.

Вип.69. Том. 1. С. 176-180. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/69/1.34>.

5. Про Національну поліцію: Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

**Короткова
Юлія Михайлівна,**
професор кафедри мовної
підготовки
Національної академії
внутрішніх справ, доктор
педагогічних наук, професор

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У ГРЕЦІЇ

Ефективна комунікація є основою професійної діяльності поліцейських, тому розвиток і вдосконалення їх комунікативної підготовки визнано стратегічною необхідністю під час здобуття майбутніми правоохоронцями базової освіти. Крім комунікативних умінь і навичок, великого значення набуває формування емоційного інтелекту, здатності до емпатії та етичної взаємодії працівників поліції.

З огляду на це, в Академіях поліції Греції значна увага приділяється формуванню й постійному вдосконаленню комунікативної компетентності, яка включає здатність ефективно передавати інформацію, розуміти потреби співрозмовника та будувати взаємодію. Ефективне спілкування в правоохоронній сфері тісно пов'язане з довірою громадськості та дотриманням прав людини.

Греція, яка є членом Європейського Союзу та країною, що перебуває на перехресті культур, постійно стикається з проблемами інтеграції мігрантів та забезпечення громадської безпеки. З огляду на значну кількість іммігрантів та біженців